

Grażyna Makiello-Jarza

WPROWADZENIE

Przestrzeń, w której obecnie żyje człowiek jest nieporównywalna w stosunku do tej, w której żył dwadzieścia czy trzydzieści lat temu. Jest ona nie tylko znacznie większa, ale i coraz bardziej niejednoznaczna. Świat zaskakuje każdego dnia, zmienia się zbyt szybko, aby współczesny człowiek mógł go zrozumieć i zaakceptować. Z jednej strony jest migotliwy i pociągający, ale równocześnie trudno znaleźć w nim trwałe punkty zaczepienia. Od wieków tendencją do zachowania *status quo* cechowała się rodzina, a zatem jest prawdopodobne, że takim punktem zaczepienia mogłaby być i teraz. Czy jednak konserwatywna z natury rodzina nie hamuje równocześnie postępu? A może przez fakt, że zmienia się znacznie wolniej niż świat, w którym żyje obecnie człowiek, stanowi bezpieczną bazę nie tylko dla małych dzieci, ale i dla swoich dorosłych członków?

Autorzy prezentowanych artykułów sądzą, że rodzina jest środowiskiem, które w tym płynnym świecie przekazuje wartości i pomaga w budowaniu tożsamości. Jan Szmyd zauważa, że człowiek współczesny ma do czynienia z chybotliwością etyczną, polegającą na przejściowym podważaniu norm i zasad. Dzięki jednak oparciu w rodzinie i zgromadzonym w niej doświadczeniom pokoleniowym, kontestowane wcześniej normy i zasady po pewnym czasie zostają przyswojone.

Z kolei Marek Majczyna wprowadza pojęcie dzielności etycznej, czyli kształtowania się cnót etycznych, który to proces zachodzi w rodzinie.

Dariusz Grzonka zwraca uwagę na konieczność liczenia się z perspektywą wielokulturowości w rozważaniach nad kształtowaniem się tożsamości i akceptacją norm i zasad.

Ewa Wysocka i Krzysztof Gerc ukazują natomiast, jak młodzi ludzie przedstawiają hierarchię wartości i na ile struktura rodziny oraz panujące w niej relacje wpływają na jej kształt.

Z badań Jana Śledzianowskiego, przeprowadzonych na licznej grupie młodych ludzi (1212 osób), płynie optymistyczny wniosek, że rodzina nadal stanowi dla nich wartość podstawową.

Ewa Tabora-Marcjan zwraca uwagę na znaczenie współpracy między rodziną a szkołą w procesie przekazywania młodym ludziom jednoznacznych wzorów postępowania.

Autor ostatniego artykułu, Mariusz Parlicki, proponuje zastosowanie do interpretacji badań nad rodziną teorii organizacji, co może pomóc w głębszym zrozumieniu relacji rodziny z otoczeniem.

Zachęcam do zapoznania się z prezentowanym zbiorem, zwłaszcza że jest to opracowanie – jak napisała Zofia Szarota – „przynoszące nowe interpretacje, nadające nowe znaczenie odwiecznym prawidłowościom”.